

Số: **02/2021/QĐST-VDS**

Móng Cái, ngày 02 tháng 4 năm 2021

**QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ**

V/v: Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi

TÒA ÁN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ MÓNG CÁI, TỈNH QUẢNG NINH

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Dương Thị Thu Hà.

Thư ký phiên họp: Bà Đỗ Thị Thanh Huệ, Thư ký Tòa án nhân dân thành phố Móng Cái, tỉnh Quảng Ninh.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Móng Cái, tỉnh Quảng Ninh tham gia phiên họp: Bà Nguyễn Thị Thu Hằng - Kiểm sát viên.

Ngày 02 tháng 4 năm 2021, tại Tòa án nhân dân thành phố Móng Cái, tỉnh Quảng Ninh mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 07/2021/TLST-VDS ngày 22 tháng 01 năm 2021 về việc “*yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự*” và thông báo “*V/v thay đổi yêu cầu giải quyết việc dân sự*”: 01/2021/TB-TA ngày 19 tháng 3 năm 2021 theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 02/2021/QĐST-VDS ngày 22 tháng 3 năm 2021, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- Người yêu cầu giải quyết việc dân sự: Bà **Nguyễn Thị Nh**, sinh năm: 1937; Nơi đăng ký hộ khẩu thường trú và chỗ ở hiện nay: Khu 1, phường B, thành phố M, tỉnh Quảng Ninh.

Bà Nhị có đơn đề nghị giải quyết vắng mặt.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Năm 1960 - 1961 do thời kỳ này còn nhiều lạc hậu, cơ sở vật chất thiếu thốn, điều kiện kinh tế khó khăn nên khi bà Nguyễn Thị Nh mang thai anh Nguyễn Văn Ch không để ý nhiều các dấu hiệu nhưng cơ bản không có dấu hiệu bất thường gì.

Theo trí nhớ của bà Nh trong khoảng thời gian đầy tháng thì anh Ch bị ốm, sốt cao từ đó không được bình thường như những đứa trẻ cùng trang lứa. Các biểu hiện cụ thể: rất chậm biết nói, khi biết nói thì nói ngọng không rõ lời, không nhận biết được bố mẹ đẻ, gặp ai cũng gọi bố mẹ, hay đi lang thang không biết đường về nhà, không chơi với những đứa trẻ cùng thôn.

Qua theo dõi, gia đình bà Nh nhận thấy quá trình khi trưởng thành đến hiện tại về phát triển thể chất tạm coi là bình thường nhưng về tâm thần từ khi sinh ra

đến hiện tại, anh Ch không nhận biết được xung quanh, không nhận thức được việc gì, người nhà mang cơm cho ăn thì biết ăn, nhắc đi tắm thì đi tắm, hay cười một mình hoặc nói lung tung vu vơ, không rõ nghĩa, thường đi lang thang khắp nơi không biết đường về nhà, gia đình phải đi tìm về hàng ngày thỉnh thoảng thì đi về được đúng nhà. Nhưng bản thân anh Ch không có các biểu hiện đập phá đồ đạc hay đánh ai cả chỉ là không nhận thức được mọi việc, không làm chủ được hành vi, không nhận được người thân trong gia đình. Ngoài ra, trong tiền sử gia đình họ hàng nội ngoại 3 đời không có ai bị bệnh tâm thần.

Bản thân anh Ch không điều trị bệnh tâm thần, thần kinh đặc biệt liên quan đến sọ não ở đâu. Nhưng với biểu hiện như nêu trên thì địa phương xác định là người khuyết tật trí tuệ mức độ đặc biệt nặng được hưởng chế độ chính sách của địa phương.

Nay, bà Nguyễn Thị Nh đề nghị Tòa án tuyên bố anh Nguyễn Văn Ch mất năng lực hành vi dân sự.

Ngày 18/01/2021, sau khi có Kết luận giám định pháp y tâm thần đối với anh Nguyễn Văn Ch, bà Nh đã làm đơn xin thay đổi yêu cầu từ việc yêu cầu tuyên bố anh Nguyễn Văn Ch bị mất năng lực hành vi dân sự thành yêu cầu tuyên bố anh Ch có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Tại đơn đề nghị giải quyết vắng mặt: bà Nguyễn Thị Nh giữ nguyên yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Nguyễn Văn Ch có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và đề nghị Tòa án xác định người giám hộ cho anh Ch là bà Nguyễn Thị Nh.

Các tài liệu, chứng cứ người yêu cầu bà Nguyễn Thị Nh đã nộp kèm theo đơn yêu cầu và cung cấp trong quá trình giải quyết việc dân sự gồm: Sổ hộ khẩu (bản sao); Giấy chứng minh nhân dân (bản sao); Giấy xác nhận khuyết tật (bản sao); Đơn xin xác nhận (bản chính); Giấy chứng tử (bản phô tô); Thẻ hội viên – Hội người cao tuổi (bản sao); Đơn đề nghị “về việc miễn tạm ứng lệ phí” (bản chính); Bản nhận xét về đối tượng giám định (03 bản chính); Đơn xin xác nhận (02 bản chính); Báo cáo của gia đình về tiền sử sức khỏe tâm thần của đối tượng giám định (bản chính); Đơn thay đổi yêu cầu giải quyết việc dân sự (bản chính).

Các tài liệu chứng cứ do Tòa án thu thập: Kết luận giám định sức khỏe tâm thần theo trưng cầu, số 28/KLGĐ ngày 12/3/2021 của Viện Pháp y Tâm thần Trung ương thuộc Bộ Y tế; Công văn của UBND phường B; Công văn của Trạm Y tế phường B;

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Móng Cái, tỉnh Quảng Ninh phát biểu ý kiến về việc tuân theo pháp luật trong quá trình giải quyết việc dân sự và việc giải quyết việc dân sự:

* Việc tuân theo pháp luật trong thời gian chuẩn bị xét đơn yêu cầu:

Tòa án nhân dân thành phố Móng Cái đã thụ lý việc dân sự “Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự” và thông báo “V/v thay đổi yêu cầu giải quyết việc dân sự” thành có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi là có cơ sở pháp luật và đúng thẩm quyền; Thẩm phán đã xác định đúng quan hệ pháp

luật đối với việc dân sự và tư cách đương sự tham gia tố tụng. Việc ra Quyết định mở phiên họp giải quyết việc dân sự, tuân thủ đúng thời hạn chuẩn bị xét đơn yêu cầu quy định tại khoản 1 Điều 366 và Điều 377 Bộ luật Tố tụng dân sự (BLTTDS); Thời hạn chuyển hồ sơ vụ việc sang Viện kiểm sát: đảm bảo thời hạn 07 ngày để Viện kiểm sát nghiên cứu hồ sơ quy định tại khoản 3 Điều 366 BLTTDS.

* Việc tuân theo pháp luật của Thẩm phán, Thư ký tại phiên họp theo đúng các quy định của BLTTDS về phiên họp giải quyết việc dân sự.

* Việc chấp hành pháp luật của người tham gia tố tụng dân sự kể từ khi thụ lý việc dân sự cho đến trước thời điểm Thẩm phán ra quyết định giải quyết việc dân sự: Đối với người yêu cầu - bà Nguyễn Thị Nh thực hiện đầy đủ các quyền và nghĩa vụ của người yêu cầu quy định tại Điều 70 BLTTDS.

* Về đường lối giải quyết việc dân sự:

Yêu cầu của bà Nguyễn Thị Nh đối với anh Nguyễn Văn Ch có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi, đã có kết luận số 28/KLGD ngày 12/3/2021 của Viện Pháp y Tâm thần Trung ương thuộc Bộ Y tế thể hiện: anh Ch có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Do đó, căn cứ quy định tại Khoản 1 Điều 23; Điều 49; Điều 53; khoản 4 Điều 54; khoản 2 Điều 136 BLDS năm 2015 và các Điều 369; Điều 370; Điều 378 BLTTDS, đề nghị chấp nhận yêu cầu của bà Nguyễn Thị Nh, ra Quyết định tuyên bố Nguyễn Văn Ch là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Xét bố anh Ch đã chết chỉ còn bà Nh là mẹ ruột của anh Chung, hiện bà Nh có năng lực hành vi dân sự đầy đủ nên có các điều kiện cần thiết để thực hiện quyền, nghĩa vụ của người giám hộ theo quy định của pháp luật. Vì vậy, đề nghị chỉ định bà Nguyễn Thị Nh là người đại diện theo pháp luật của anh Nguyễn Văn Ch và phạm vi đại diện được thực hiện theo quy định tại Điều 141 BLDS năm 2015.

Như vậy, có đủ căn cứ để đề nghị Thẩm phán chủ tọa phiên họp chấp nhận yêu cầu của bà Nguyễn Thị Nh.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân thành phố Móng Cái nhận định:

[1] Về thẩm quyền giải quyết:

Xét yêu cầu của bà Nguyễn Thị Nh tuyên bố anh Nguyễn Văn Ch, sinh năm: 1961 hiện cư trú tại khu 1, phường B, thành phố M, tỉnh Quảng Ninh có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi là việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân thành phố theo quy định tại khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39 của BLTTDS.

[2] Về người có quyền yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Nguyễn Văn Ch có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi:

Bà Nguyễn Thị Nh là mẹ đẻ của anh Nguyễn Văn Ch theo xác nhận của UBND phường B, thành phố Móng Cái, tỉnh Quảng Ninh ngày 18/01/2021. Như vậy, đối chiếu quy định tại khoản 1 Điều 376 BLTTDS bà Nh là người có quyền, lợi ích liên quan có quyền yêu cầu Tòa án tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi đối với anh Nguyễn Văn Ch.

[3] Nội dung yêu cầu giải quyết việc dân sự:

Xét yêu cầu giải quyết việc dân sự của bà Nguyễn Thị Nh thấy: Căn cứ vào Kết luận giám định sức khỏe tâm thần theo trung cầu, số 28/KLGĐ ngày 12/3/2021 của Viện Pháp y Tâm thần Trung ương đã kết luận: Tại thời điểm giám định đối tượng Nguyễn Văn Ch bị bệnh chậm phát triển tâm thần vừa. Theo phân loại bệnh Quốc tế lần thứ 10 năm 1992 bệnh có mã số F71. Đối tượng có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Từ các chứng cứ có trong hồ sơ, xét thấy yêu cầu của bà Nguyễn Thị Nh là hoàn toàn phù hợp với kết luận giám định nêu trên, phù hợp với tình trạng thực tế của anh Nguyễn Văn Ch, phù hợp với đề nghị của đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Móng Cái tham gia phiên họp, đồng thời đối chiếu với quy định của Điều 23 của BLDS, do đó, Tòa án có cơ sở chấp nhận yêu cầu tuyên bố anh Nguyễn Văn Ch có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi của bà Nhị.

Về chỉ định người đại diện theo pháp luật:

Căn cứ vào Sơ yếu lý lịch của anh Nguyễn Văn Ch được UBND phường B xác nhận, có ghi họ tên cha là ông Nguyễn Đức Triệu (chết năm 2007), họ tên mẹ là bà Nguyễn Thị Nh, sinh năm: 1937 (Nơi cư trú tại khu 1, phường B, thành phố M, tỉnh Quảng Ninh), anh Ch hiện đang sinh sống cùng bà Nh (thể hiện tại sổ hộ khẩu thuộc sổ đăng ký số: 01 tờ số 14 của Công an thành phố Móng Cái cấp ngày 18/12/2007); hơn nữa, công văn của UBND phường B xác định bà Nh đủ điều kiện là người giám hộ, đại diện hợp pháp cho anh Nguyễn Văn Ch. Do vậy, Tòa án quyết định chỉ định bà Nguyễn Thị Nh là người giám hộ của anh Nguyễn Văn Ch là phù hợp với quy định tại khoản 1 Điều 23 và khoản 2 Điều 136 BLDS; Phạm vi đại diện được thực hiện theo quy định tại Điều 141 của BLDS.

[4]. Về lệ phí: Bà Nguyễn Thị Nh được miễn lệ phí yêu cầu giải quyết việc dân sự theo quy định tại khoản 2 Điều 12 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

Chi phí trưng cầu giám định bà Nguyễn Thị Nh phải chịu theo quy định của pháp luật, bà Nh đã tự chịu và không có yêu cầu nên không xét.

[5]. Về quyền kháng cáo: đương sự có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự theo quy định của pháp luật.

[6]. Xét đề nghị của đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Móng Cái là phù hợp, có cơ sở chấp nhận.

Vì các lẽ trên:

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ: khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35 và điểm a khoản 2 Điều 39; Các Điều 361, 370, 378 của Bộ luật Tố tụng dân sự; Điều 19, khoản 1 Điều 23, điểm d khoản 1 Điều 47, Điều 49, khoản 4 Điều 54, khoản 2 Điều 136, Điều 141 của Bộ luật Dân sự; khoản 2 Điều 12 Nghị quyết 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận đơn yêu cầu của bà Nguyễn Thị Nh về việc tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Tuyên bố: Anh Nguyễn Văn Ch, sinh năm: 1961; Nơi đăng ký hộ khẩu thường trú: khu 1, phường B, thành phố M, tỉnh Quảng Ninh là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Chỉ định bà Nguyễn Thị Nh, sinh năm: 1937; Nơi đăng ký hộ khẩu thường trú: khu 1, phường B, thành phố M, tỉnh Quảng Ninh là người đại diện theo pháp luật của anh Nguyễn Văn Ch, phạm vi đại diện diện được thực hiện theo quy định tại Điều 141 của Bộ luật Dân sự.

2. Về lệ phí: Bà Nguyễn Thị Nh được miễn lệ phí yêu cầu giải quyết việc dân sự.

3. Người yêu cầu giải quyết việc dân sự có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 (mười) ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 (mười) ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị quyết định trong thời hạn 15 (mười lăm) ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:

- TAND tỉnh Quảng Ninh;
- VKSND cùng cấp;
- Người yêu cầu;
- Chi cục THADS TP Móng Cái;
- UBND phường B, TP Móng Cái;
- Lưu hồ sơ + VP;

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP (đã ký)

Dương Thị Thu Hà